

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ

Academic Leadership of Educational Institution
Administrators of BMA schools,
North Bangkok Group

ธัญญรัตน์ ปิติพา Tanyarat Pitipol*

วลัยพรรณ อ้วนนาเวง Walaipan Ouannaweang**

จิตติยากรณ์ เชาวรากุล Jitiyaporn Chaowarakul***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ และเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ จำแนกตามเพศ คุณวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ จำนวน 327 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและทดสอบความแปรปรวนทางเดียว

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัณฑิตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

*** อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาและ ส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และ พันธกิจ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ครูที่มีเพศและ ประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, สังกัดกรุงเทพมหานคร

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the academic leadership of educational institution administrators in BMA schools, North Bangkok Group, and 2) to compare the academic leadership of educational institution administrators of the BMA schools in North Bangkok group, classified by gender, educational qualification, and work experience. The sample group used in the research was 327 teachers performing teaching duties in BMA schools, Northern Bangkok group. The research instrument was a questionnaire. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, T-test and One-Way ANOVA test.

The results of study revealed that the overall academic leadership of educational institution administrators in BMA Schools, North Bangkok Group was at a high level. When considering all aspects,

it was found that all aspects were at a high level as well; they included the development and promotion of personnel advancement, the setting of vision, goals, and missions, the supervising, monitoring, and reflecting on the results of organizing teaching, the promoting of the academic atmosphere, the curriculum administration and the learning management. As for the results of the hypothesis test, it was found that teachers with different genders and working experiences did not differ in opinions on the academic leadership of the educational institution administrators of BMA schools, the North Bangkok group. As for teachers with different educational qualifications, their opinions on the academic leadership of educational institution administrators in BMA Schools, the North Bangkok group were different at the 0.05 level of statistical significance.

Keywords: Academic Leadership, Educational Institution Administrators, North Bangkok Group

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาคนตลอดชีวิต ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาคน และคุณภาพของคน โดยเห็นว่าคนเป็นทั้งเหตุปัจจัย และผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่มีหลักการพื้นฐานสำคัญที่คนไทยต้องมีความรู้เพื่อให้ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องสร้างคนและสังคมไทยให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทั้งในเรื่องการศึกษา ทักษะการทำงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายและหลักการว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” สถานศึกษาเป็นหน่วยงาน การศึกษาที่สำคัญในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนของประเทศเป็นส่วนใหญ่ รัฐจึงให้ความสำคัญ กับการจัดศึกษาในสถานศึกษามาก ถือเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ต้องรับผิดชอบโดยตรง โดยเฉพาะ การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจหรือภารกิจหลักของสถานศึกษา ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ เป็นการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ

ทิศทางการจัดการศึกษาของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครมีความสอดคล้องและเป็นไปใน ทิศทางเดียวกับรัฐบาลโดยกำหนดนโยบายด้านการศึกษา คือ “เสริมสร้างกรุงเทพฯ ให้เป็นมหานคร แห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง มีคุณภาพมาตรฐาน พร้อมพัฒนาองค์ความรู้อย่างครอบคลุมทั้งในและ นอกห้องเรียน” ภายใต้วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564-2569) ที่กล่าวว่า จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาสู่อัตลักษณ์ผู้เรียน แห่งมหานครที่พร้อมด้วยคุณธรรมสู่พันธกิจ ดังนั้นหน้าที่ของสถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตรสถาน ศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนและสังคม โดยมีผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มุ่งประโยชน์เพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และมีการส่งเสริมให้จัดกระบวนการเรียนรู้ตามขอบข่ายของการบริหาร งานวิชาการในโรงเรียนของกรุงเทพมหานคร (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2554)

ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นกุญแจสำคัญในการนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร เพราะ การที่องค์กรจะประสบผลสำเร็จได้นั้นจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล มีประสบการณ์ สามารถจูงใจผู้ร่วมปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับนักวิชาการ เพ็ญญา ศรีแปลก (2563) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำงานของบุคลากร และมีความสำคัญ

ต่อผลงานโดยรวมทั้งหมดของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะผู้นำหรือผู้บริหารนั้น เป็นผู้ควบคุม ดูแล และมีอิทธิพลต่อการดำเนินงาน ซึ่งจะทำให้ผลการปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความสำคัญและความจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่วางไว้ ต้องเป็นผู้ที่มีความเป็นผู้นำทั้งด้านความรู้ ความสามารถในการจูงใจหรือชี้นำบุคคลในโรงเรียน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา นำความรู้ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ กำกับติดตามให้บุคคลทำงานเป็นระบบ เน้นแนวประสานงานให้ความสะดวก สร้างความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลังใจ และความอบอุ่นในการร่วมงาน ดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (เพ็ญญา พลับฉิม, 2559) และภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (ปรียาภรณ์ เรื่องเจริญ, 2560)

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือเป็นโรงเรียนที่อยู่ในการปกครองของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ผ่านมา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ย้อนหลัง เมื่อปีการศึกษา 2564 มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมแต่ละวิชาในแต่ละปีการศึกษาไม่ถึง 50% จำนวน 3 วิชา คือ วิชาภาษาไทย วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาภาษาอังกฤษ (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2565) แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการศึกษาไทยสมควรได้รับการติดตามและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ ทั้งนี้เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือทราบข้อมูลอันจำเป็นเพื่อนำไปสู่การพัฒนา ส่งเสริม และปรับปรุงแก้ไขงานวิชาการในสถานศึกษา ตลอดจนเป็นประโยชน์ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้ดำเนินงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

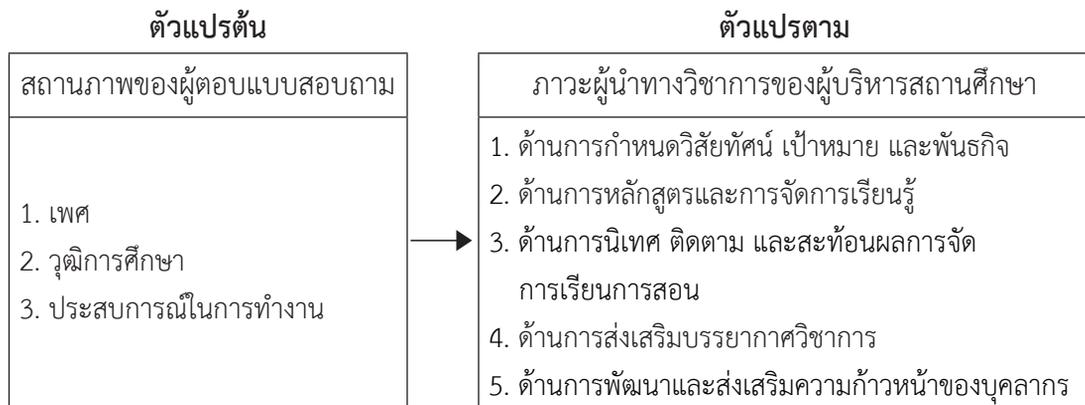
1. ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ ทราบข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของตนเอง และสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนพัฒนาตนเองได้
2. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ในการวางแผนการพัฒนางานวิชาการ และพัฒนาบุคลากร ให้สามารถดำเนินงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้น
3. หน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารให้ทำงานมีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ ประจำปีการศึกษา 2566 ประกอบด้วย 7 เขต ได้แก่ เขตบางเขน เขตดอนเมือง เขตจตุจักร เขตลาดพร้าว เขตบางซื่อ เขตหลักสี่ และเขตสายไหม จำนวน 46 โรงเรียน และครูผู้สอนจำนวน 2,227 คน (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ ประจำปีการศึกษา 2566 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนรวมทั้งสิ้น 327 คน โดยการสุ่มแบบเป็นชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ระเบียบวิธีวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะข้อคำถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารแนวความคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ตามที่กำหนดในกรอบและแนวความคิดในการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ

2. สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถาม และในการวิจัยครั้งนี้มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้มีความสมบูรณ์และมีความเหมาะสม แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach มีเกณฑ์กำหนดตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.980

5. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
2. ยื่นหนังสือจากวิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ ด้วยตนเอง
3. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยส่งแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน ในรูปแบบของ Google form และรอการตอบแบบสอบถามกลับคืนภายใน 15 วัน หลังจากที่แจกแบบสอบถาม
4. ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หากพบว่า แบบสอบถามไม่สมบูรณ์หรือไม่ได้รับคืน ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามให้อีกครั้งและติดตามการส่งคืน
5. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ส่งคืนมาทุกฉบับจำนวน 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ก่อนนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

เมื่อผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่า (T-test) และค่าความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA (F-test)) กรณีพบความแตกต่างทำการทดสอบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ได้แก่ เพศหญิง มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10-20 ปี

2. ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ ในภาพรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		การแปลผล
	\bar{X}	SD	
ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ	4.04	0.75	มาก
ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	3.95	0.79	มาก
ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอน	4.03	0.75	มาก
ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	4.02	0.76	มาก
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร	4.10	0.67	มาก
รวม	4.03	0.74	มาก

การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักเรียนและมุ่งเน้นให้ครูจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนบรรลุผลตามมาตรฐาน รองลงมา คือ ผู้บริหารมีเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด และอันดับสุดท้าย ผู้บริหารได้มีการวิเคราะห์สภาพงานวิชาการ

ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ ผู้บริหารพัฒนาบุคลากรให้เกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถนำหลักสูตรมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และอันดับสุดท้าย ผู้บริหารวิเคราะห์ผลสรุปจากการประเมินเพื่อหาแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการนำผลการนิเทศภายในมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครู รองลงมา คือ ผู้บริหารนำผลที่ได้จากการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อันดับสุดท้าย ผู้บริหารจัดผู้นิเทศในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และสามารถปฏิบัติการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารจัดสรรให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ครูและบุคลากร รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดสรรและพัฒนาแหล่งค้นคว้าหาความรู้ให้ครอบคลุมกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน และอันดับสุดท้าย ผู้บริหารปรับและพัฒนาอาคารสถานที่ที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และพัฒนานักเรียน

ด้านการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียน และพัฒนาผลงานทางวิชาการของครู รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาและแก้ปัญหาร่วมกันโดยใช้กระบวนการชุมชนทางวิชาชีพ (PLC) และอันดับสุดท้าย ผู้บริหารมีการสร้างขวัญและให้กำลังใจแก่ครูผู้สอนในการปฏิบัติงานต่าง ๆ

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานจำแนกข้อมูลตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ T-test และ one-way ANOVA (F-test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปร โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปรากฏผลการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์

เปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือทุกด้านแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลของการศึกษา

จากการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ ผู้วิจัยพบประเด็นที่สำคัญ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือมีการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานด้านวิชาการของครูและนักเรียน มุ่งเน้นให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนบรรลุผลตามมาตรฐาน โดยมีเป้าหมายและจุดเน้นพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด และมีการสื่อสารทำความเข้าใจกับคณะครูและนักเรียนเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนักวิชาการ เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560) ได้กล่าวไว้ว่าเป็นความสามารถของผู้บริหารเกี่ยวกับการเสนอแนวคิดใหม่ในการจัดทำกรอบเป้าหมาย จุดประสงค์ และพันธกิจของโรงเรียนที่ชัดเจน มีกรอบเวลา มีการวางแผนเพื่อสร้างแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยมีเป้าหมายและจุดเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อันจะเกิดกับนักเรียน ชุมชน รู้จักการวางแผนงานอย่างเป็นระบบในองค์กร เป็นคนที่มีความสนใจที่จะศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรชัย ภักดีศุภผล (2562) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทาง

วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Melvinia L. Robinson (2020) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางการสอนของผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาด้านความเชี่ยวชาญด้านคณิตศาสตร์ พบว่า ผู้บริหารควรกำหนดเป้าหมายตามความสำเร็จของนักเรียน ในขณะที่เดียวกันก็ส่งเสริมการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด

ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมใช้วิธีการที่หลากหลายตามตัวชี้วัด และมีการกำกับติดตามการวัดประเมินผลของครูตามตัวชี้วัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการ ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์ (2564) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นการวางแผนงานวิชาการ การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรเพชญ์ ไตรรงค์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Crisanto Daing (2020) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะความเป็นผู้นำทางการสอนของผู้บริหารโรงเรียน และผลงานของครูและการรับรู้ความสามารถตนเอง พบว่า ผู้นำการเรียนการสอนที่ดีต้องเป็นผู้ให้บริการทรัพยากรการเรียนการสอน ผู้สื่อสาร และเป็นผู้นำที่มองเห็นการแสดงของครู

ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ ให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูในทุก ๆ ด้านมีการส่งเสริมให้ครูนำผลการนิเทศภายในมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการ พัชราภรณ์ จันทพล (2559) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นการที่ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการต่อเนื่องจากการบริหารหลักสูตรและการสอน โดยร่วมกับคณะครูในการวางแผนการนิเทศการเรียนการสอนตามหลักการนิเทศแบบสอนและการนิเทศแบบเพิ่มพูนศักยภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 พบว่า ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ มีการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ครูและบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งจัดสรรห้องสมุดและพัฒนาแหล่งค้นคว้าหาความรู้ที่มีคุณภาพได้ครอบคลุมกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนได้ใช้ในการศึกษาหาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการ ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์ (2564) ได้กล่าวไว้ว่าเป็นการพัฒนาหรือการจัดบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 พบว่า ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการอยู่ในระดับมาก

ด้านการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียน และพัฒนาผลงานทางวิชาการของครู โดยใช้กระบวนการชุมชนทางวิชาชีพ (PLC) ในการแก้ปัญหาร่วมกัน และมีการส่งเสริม สนับสนุน ให้โอกาสครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการเสริมสร้างองค์ความรู้ ทักษะ สมรรถนะในวิชาชีพของตนเองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการ ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์ (2564) ได้กล่าวว่าควรมีการส่งเสริมและพัฒนาครูบุคลากรในสถานศึกษาให้ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาการ เป็นผู้นำทางวิชาการ และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิตาพร ต้นเจริญรัตน์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า ด้านการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรอยู่ในระดับมาก

2. ผลจากการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์ในการทำงาน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูผู้ชายและครูผู้หญิงมีการดำเนินงานวิชาการตามกรอบแผนการบริหารงานวิชาการที่วางไว้อย่างเป็นระบบขั้นตอนของ

สถานศึกษาเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และผลของการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรชัย ภักดีศุภผล (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้น มีมุมมองการบริหารงานที่คิดต่างกันไป เนื่องจากการศึกษาทำให้ครูมีการพัฒนาความรู้ที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งมีความรู้ลึกถึงข้อมูลที่ได้ศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการหลากหลายรูปแบบสามารถนำพาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ ยึดหลักการบริหารตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่ทุกโรงเรียนต้องนำมาปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้การบริหารงานวิชาการของทุกโรงเรียนเป็นไปตามกรอบงานที่วางไว้ และผู้บริหารเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ จึงสนับสนุนให้ครูทุกคนเข้ารับการอบรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์สภาพงานวิชาการ มีการวัดและประเมินผลความก้าวหน้าในการนำวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจไปสู่การปฏิบัติงาน รวมทั้งให้การสนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรให้ทำหน้าที่อย่างสุดความสามารถ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน

2. ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรอย่างถูกต้องชัดเจน สามารถประสานงานและสร้างความเข้าใจให้ตรงกันกับครูผู้สอนในการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร และมีความสอดคล้องกับธรรมชาติ ความต้องการของผู้เรียน และความต้องการของชุมชน

3. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดผู้ให้การนิเทศที่มีความเหมาะสม และสามารถปฏิบัติการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลด้านการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับจากการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลด้านการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนต่อไป

4. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมเป็นระเบียบและเอื้อต่อการปฏิบัติงานของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน รวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

5. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ ความสามารถในการให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยแก้ไขปัญหาให้กับครู รวมทั้งปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี กระตุ้นให้ครูดำรงซึ่งคุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู รวมทั้งสร้างขวัญและให้กำลังใจแก่ครูในการปฏิบัติงานต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ

2. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ

4. ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความลึกและชัดเจนในระบบการบริหารงานวิชาการมาใช้ในการพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.

ฐิตาพร ต้นเจริญรัตน์. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ธนิต รัตน์ศักดิ์ตา. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

นรชัย ภักดีศุภผล. (2562). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นพพล ศุภวิทยาเจริญกุล. (2560). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พัชรภรณ์ จันทพล. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

เพ็ญญา พลัฒิม. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

เพ็ญญา ศรีเปลก. (2563). *การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์. (2564). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารสถานศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- สรพรเพชญ์ ไตรรงค์. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2554). *คู่มือการบริหารงานวิชาการ 2554*. กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2563). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564 – 2569)*. กรุงเทพมหานคร : สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2565). *รายงานสถิติการศึกษาปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. อัญญา : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรื. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570)*. ราชกิจจานุเบกษา.
- เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา.
- Crisanto Daing. (2020). *School Administrators' Instructional Leadership Skills and Teachers' Performance and Self-Efficacy*. Minnesota. Philippines.
- Melvinia L. Robinson. (2020). *Instructional leadership of primary school principals in mathematics expertis*. Walden University.